

Yliopistopedagogiset koulutukset vakiinnuttamassa asemaansa

Yliopistopedagogiikan koulutukset yliopistojen opettajille ovat vakiintumassa maassamme. Kaikki yliopistot tarjoavat tällä hetkellä yliopistopedagogiikan kursseja ja monet 60 opintopisteen pedagogisia opintoja. Osa yliopistoista on asettanut opettajan tehtäviin valittaville vaatimuksen yliopistopedagogisten opintojen suorittamisesta. Yliopiston näkökulmasta tämä merkitsee opetuksen tunnustamista tärkeäksi työksi: pedagogiset taidot ovat perusedellytys opetustyölle mutta myös opettajan perusoikeus. Opettaja tarvitsee tuekseen koulutusta.

Miten sitten yliopistopedagogiset opinnot vaikuttavat opetukseen ja opettajan ajatteluun? Sari Timonen on tutkinut ensimmäistä yliopistopedagogista koulutustaan käyvien ja pidemmälle opiskelleiden opettajien kuvauksia opetuksestaan. Tulosten mukaan yliopistopedagoginen koulutus tukee opettajaa kiinnittämään huomionsa oppijaan. Aloittelevien opettajien kuvaukset keskittyivät opettajan suoritukseen ja opetusmetodeihin, kun taas useampia pedagogisia kursseja opiskelleiden kuvaukset oppimisprosessista, tavoitteista ja arvioinnista lisääntyivät ja monipuolistuivat. Yliopistopedagoginen koulutus siis kehittää opettajan kykyä hahmottaa opetusta ja sen suunnittelua kokonaisvaltaisemmin ja oppimislähtöisemmin.

Opetus kohtaa yliopistoissa monia haasteita – esimerkiksi tilaratkaisut puhuttavat. Opetuksen kehittäminen on monesti sidottu yllättävän pitkälti ”seiniin”. Kehittäminen ja kokeilut -osastossa Pekka Rossi, Eetu-Pekka Heikkinen ja Juha Jaako kuvaavat, miten vähäisten mikroluokkien ongelma ratkaistiin liikuteltavalla tietokonevaunulla. Anneli Nahkola, Laura Hirsto ja Sanna Lumikko kuvaavat opintojen etenemisen vauhdittamista hops-työn avulla: hops-työssä opiskelijat suunnittelevat opintojaan ohjatusti kerran lukuvuodessa, ja huomiota kiinnitetään erityisesti kunkin opintovaiheen haasteiden ratkaisemiseen.

Pyöreän pöydän työskentely on Anne Nevgin opetuksessaan käyttämä yhteisöllinen työtapo, jossa yliopiston opettajat perehdytetään pedagogiseen tutkimukseen. Toimintamalli on ollut opettajille mieluisa ja opettajan näkökulmasta toimiva. Opetuksen ja oppimisen arviointi ja kehittäminen ovat tärkeitä, mutta arviointi saattaa tuntua työläältä ja vaikealta. Salla Marttonen kuvaa opetuksen arvioinnin ja kehittämisen mallia, joka auttaa kohdistamaan resursseja oikein. Esko Ryökäs selvitti, miksi yliopistoon

opiskelemaan hakevat jättävät tulematta valintakokeeseen. Kyselyn avulla selvisi, miten hakija näkee valintakokeen ja miten sitä kautta valintaprosessia voidaan kehittää.

Yliopistopedagogisten koulutusten rinnalla Yliopistopedagogiikka-lehti on vakiinnuttamassa asemaansa tieteilisenä julkaisuna Suomessa. Käsikirjoituksia on tarjottu ahkerasti. Jotta kirjoitukselle löytyisi sopiva osasto lehdestä heti kirjoitusvaiheessa, olemme uudistaneet lehden kirjoitusohjeita. Tieteellisten artikkelien piirteitä on kuvattu tarkemmin ja Kehittäminen ja kokeilut -osaston ohjeita on muokattu kirjoittajaystävällisemmiksi. Lisäksi yliopistopedagogisesta kirjoittamisesta julkaistaan tässä numerossa myös muita tekstejä, jotka perustuvat Peda-forum-päivien kirjoittajatyöpajoihin.

Kehittämisen ja kokeilukuvauksia toivotaan jatkossakin lehteen runsaasti: ne auttavat yliopisto-opettajia arjessa ja pitävät keskustelua yllä tärkeistä teemoista. Sähköisen lehden kommentointimahdollisuudenkin lukijat ovat löytäneet, ja osaan opetuskuvauksista on syntynyt keskustelua. Keskustelun lisäämiseksi Anne Nevgi kutsuu pohtimaan alamme käsitteistöä Keskustelua-palstalla. Lehtemme on nyt myös lisätty uusi osasto, mihin sähköinen formaatti on antanut mahdollisuuden. Tähän numeroon pyydettiin Päivi Tynjälältä hänen EARLIN SIG Higher Education -konferenssissa pitämänsä kutsuesitelmän diat, jotka ovat erinomainen kooste alan tämän hetken tutkimuksesta.

Mari Murtonen

Yliopistotutkija, yliopistopedagogiikan dosentti
Päätoimittaja